विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक व्यवस्थापन कार्यविधि - २०७९

चौविसे गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
राजारानी, धनकुटा
१ नं. प्रदेश, नेपाल

विषयसूची

प्रस्तावना 3

परिच्छेद(एक 3

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः 3

परिच्छेद(दुई 4

२. विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक नियुक्ति सम्बन्धी व्यवस्था 4

परिच्छेद (तीन 4

३. विद्यालय कर्मचारी, बालविकास सहजकर्ता तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालकको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता 4

परिच्छेद (चार 5

४. कर्मचारी छनौट प्रक्रिया 5

परिच्छेद (पाँच 5

५. विषय विज्ञ सम्बन्धि व्यवस्था 5

परिच्छेद (छ 6

६. परीक्षाको पाठ्यक्रमः 6

परिच्छेद (सात 6

७ . कार्यविधि संशोधन 6

अनुसूची (१ 7

विद्यालय सहायक पदको पाठ्यक्रम 7

अनुसूची (२ 10

विद्यालय सहयोगी पदको पाठ्यक्रम 10

अनुसूची (३ 12

बालविकास तथा केजी सहजकर्ता पदको पाठ्यक्रम 12

अनुसूची (४ 15

सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको परिचालक पदको पाठ्यक्रम 15

प्रमाणीकरण मिति: २०७९/ ११ /१७

प्रस्तावना

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ (२,ज) तथा चौविसे गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७५ संशोधन सहित को दफा ३८ मा भएको व्यवस्था साथै सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८ को नियम २४ बमोजिम प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ता, केजी कक्षा सहजकर्ता विद्यालय कर्मचारी तथा सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्न चौविसे गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन २०७५ को दफा ८७ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक व्यवस्थापन कार्यविधि- २०७९ स्वीकृत गरी जारी गरेको छ।

परिच्छेद-एक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

१. १ यो कार्यविधिको नाम " विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक व्यवस्थापन कार्यविधि- २०७९" रहनेछ।

१. २ यो कार्यविधि चौविसे गाउँ कार्यपालिकाले पारित गरेको मितिदेखि लागू हुनेछ।

१.३ परिभाषाः विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :-

क) "ऐन" भन्नाले चौविसे गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७५ सम्झनु पर्छ।

ख) "मन्त्रालय" भन्नाले नेपाल सरकार शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।

ग) “आयोग” भन्नाले शिक्षक सेवा आयोगलाई सम्झनु पर्छ।

घ) "प्रमुख भन्नाले चौविसे गाउँपालिकाको गाउँपालिका प्रमुखलाई सम्झनुपर्छ।

ङ) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले चौविसे गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्छ।

च) "शाखा "भन्नाले यस गाउँपालिकाको शिक्षा, यूवा तथा खेलकुद शाखालाई सम्झनु पर्छ।

छ) " शिक्षा अधिकृत" भन्नाले यस गाउँपालिकाको शिक्षा शाखा हेर्ने अधिकृतस्तरको कर्मचारी वा सो कामकाज गर्न तोकिएको कर्मचारीलाई सम्झनु पर्छ।

ज) " व्यवस्थापन समिति" भन्नाले विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा सामुदायिक सिकाइ केन्द्र व्यवस्थापन समितिलाई सम्झनु पर्छ।

झ) "बालविकास सहजकर्ता" भन्नाले बाल विकास केन्द्र सञ्चालनको लागि नियुक्त व्यक्ति सम्झनु पर्छ।

ञ) "केजी कक्षा सहजकर्ता भन्नाले" केजी कक्षा सञ्चालनका लागि गाउँपालिकाबाट नियुक्त व्यक्ति सम्झनु पर्छ।

ट) " परिचालक" भन्नाले सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन गर्न तोकिएको कर्मचारीलाई सम्झनु पर्छ।

ठ) "विद्यालय कर्मचारी" भन्नाले नेपाल सरकारको स्वीकृत दरबन्दीमा विद्यालयमा कार्यरत विद्यालय सहायक तथा सहयोगीलाई सम्झनु पर्छ।

ड) "गाउँपालिका" भन्नाले चौविसे गाउँपालिका, धनकुटा भन्ने सम्झनु पर्नेछ।

ढ) "नियमावली" भन्नाले शिक्षा नियमावली २०५९, सम्झनु पर्छ।

ण) कार्यविधि भन्नाले गाउँपालिकाको " विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक व्यवस्थापन कार्यविधि- २०७९" सम्झनु पर्छ

परिच्छेद- दुई

२. विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक नियुक्ति सम्बन्धी व्यवस्था

२.१ रिक्त रहेको विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालकको पदमा व्यवस्थापन समितिले छनौट समितिको सिफारिसमा बढीमा एक शैक्षिक सत्रको लागि योग्यता पुगेको कुनै व्यक्तिलाई करारमा नियुक्ति गर्न सक्नेछ।

२.२ करारमा विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक नियुक्तिका लागि शिक्षा शाखाबाट दरबन्दी यकिन गरी अनुमति लिएर नियुक्ति प्रकृया अगाडी बढाउनु पर्नेछ।

२.३ विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालकको पदपुर्ती गर्नको लागि आवश्यक विवरण खुलाइ १५ दिनको सार्वजनिक सूचना सम्भाव्य सबै माध्यमबाट प्रकाशन गर्नुका साथै वडा कार्यालय, गाउँपालिका र सम्बन्धित विद्यालयको सूचना पाटीमा समेत टाँस गर्नुपर्नेछ।

२.४ विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक पदमा नियुक्त हुन निवेदन दिने उम्मेदवारले आफ्नो शैक्षिक योग्यता, नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र र निवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

२.५ छनौट समितिको सिफारिसमा सम्बन्धित विद्यालयले / केन्द्रले विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक नियुक्त गरेको सात दिन भित्र सोको जानकारी शिक्षा शाखालाई गराउनु पर्नेछ।

२.६ यो कार्यविधि बमोजिमको प्रक्रिया नपुर्याई विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक नियुक्ति गरेमा त्यस्तो नियुक्ति बदर हुनेछ।

२.७ छनौट समितिले छनौट गरेको व्यक्ति सिफारिस भएको मितिले पन्ध्र दिन भित्र नियुक्ति पत्र लिई हाजिर हुन नआएमा वा नियुक्ति लिएको छ महिना भित्रमा कुनै कारण निजले राजिनामा दिएमा व्यवस्थापन समितिले वैकल्पिक सूचीको १ नं. को उम्मेदवारलाई नियुक्ति गर्नेछ

परिच्छेद - तीन

३. विद्यालय कर्मचारी, बालविकास सहजकर्ता तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालकको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता

३.१ विद्यालय सहायक कर्मचारीको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ।

क) नेपाली नागरिक,

ख) मान्यता प्राप्त शैक्षिक संस्थाबाट कक्षा १२ वा सो सरह उत्तीर्ण भएको

ग) १८ वर्ष पुरा भई ३५ वर्ष ननाघेको / महिला तथा अपाङ्गताको हकमा ४० वर्ष ननाघेको,

घ) लेखा र कम्प्युटर सम्बन्धि ज्ञान भएकोलाई प्राथमिकता दिने

३.२ विद्यालय सहयोगी कर्मचारीको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ।

क) नेपाली नागरिक।

ख) कक्षा ८ (आठ) उत्तीर्ण भएको,

ग) १८ वर्ष पुरा भई ४० वर्ष ननाघेको,

घ) माथिल्लो तहको योग्यता भएका व्यक्तिलाई विषेश प्राथमिकता दिइने,

३.३ बालविकास सहजकर्ताको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ।

क) नेपाली नागरिक (महिला),

ख) शिक्षा मुल विषय लिई कक्षा १२ वा सो सरह उत्तीर्ण भएको,

ग) १८ वर्ष पुरा भई ४० वर्ष ननाघेको।

३.३ केजी सहजकर्ताको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ।

क) नेपाली नागरिक (महिला) ,

ख) शिक्षा मुल विषय लिई कक्षा १२ वा सो सरह उत्तीर्ण भएको,

ग) १८ वर्ष पुरा भई ४० वर्ष ननाघेको।

३.४ सिकाइ केन्द्रका परिचालकको लागि आवश्यक न्यूनतम योग्यता देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ।

क) नेपाली नागरिक (महिला) ,

ख) मान्यता प्राप्त शैक्षिक संस्थाबाट कक्षा १२ वा सो सरह उत्तीर्ण भएको,

ग) १८ वर्ष पुरा भई ४० वर्ष ननाघेको।

परिच्छेद - चार

४. कर्मचारी छनौट प्रक्रिया

४.१ सामुदायिक विद्यालयमा रिक्त विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक नियुक्तिका लागि व्यवस्थापन समितिमा सिफारिस गर्ने कार्य चौविसे गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन २०७५ को दफा ३७ बमोजिम गठन भएको शिक्षक छनौट समितिले गर्नेछ।

४.२ कर्मचारी/ सहजकर्ता छनौटको परीक्षा सम्बन्धि कामको लागि आवश्यक कर्मचारी सम्बन्धित विद्यालयले व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ।

४.३ कर्मचारी/ सहजकर्ता छनौट समितिको सचिवालय गाउँपालिकाको कार्यालयमा रहनेछ।

४.४ परीक्षा मर्यादित, संयमित र निष्पक्ष रुपमा सञ्चालन गर्ने गराउने मुख्य जिम्मेवारी छनौट समितिको हुनेछ।

४.५ परीक्षामा संलग्न विज्ञ तथा सदस्यहरुबाट अनियमित कार्य भएको प्रमाणित भएमा त्यस्तो कार्य गर्ने गराउने विज्ञ तथा समितिका सदस्यलाई विज्ञ सूची तथा समितिबाट हटाई सो कार्यमा संलग्न अन्यलाई समेत नियमानुसार गाउँ कार्यपालिकाले कारवाही गर्नेछ। साथै अनियमित कार्य भएको प्रमाणित भएमा उक्त परीक्षा रद्द हुनेछ र पुनः परीक्षाको प्रक्रिया अगाडि बढाउनु पर्नेछ।

परिच्छेद - पाँच

५. विषय विज्ञ सम्बन्धि व्यवस्था

५.१ गाउँपालिकाले विद्यालय कर्मचारी, बालविकास तथा केजी सहजकर्ता र सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक छनौट परीक्षामा चौविसे गाउँपालिकाको विषय विज्ञको सूचीमा सूचीकृत शिक्षकलाई उक्त परीक्षाको विषय विज्ञको रुपमा छनौट गर्नेछ।

परिच्छेद - छ

६. परीक्षाको पाठ्यक्रमः

६.१ विद्यालय सहायक कर्मचारी नियुक्तिको लागि लिइने परीक्षाको पाठ्यक्रम अनुसूची-१ बमोजिम हुनेछ।

६.२ विद्यालय सहयोगी कर्मचारी नियुक्तिको लागि लिइने परीक्षाको पाठ्यक्रम अनुसूची-२ बमोजिम हुनेछ।

६.३ बालविकास तथा केजी सहजकर्ता नियुक्तिको लागि लिइने परीक्षाको पाठ्यक्रम अनुसूची-३ बमोजिम हुनेछ।

६.४ सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक नियुक्तिको लागि लिइने परीक्षाको पाठ्यक्रम अनुसूची-४ बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद - सात

७ . कार्यविधि संशोधन

७.१ यो कार्यविधिमा परिमार्जन र संशोधन गर्नुपर्ने भएमा चौविसे गाउँपालिका, शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाको सिफारिसमा चौविसे गाउँ कार्यपालिकाको बैठकको निर्णयानुसार संशोधन गर्न सकिनेछ।

७.२ **कार्यविधिको व्याख्या**

यो कार्यविधीको व्याख्या गर्नुपर्ने भएमा चौविसे गाउँपालिका शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाले गर्नेछ।

७.३ **बचाउ**

यस कार्यविधिमा लेखिएको कुरा यसै कार्यविधि बमोजिम र नलेखिएको कुरामा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

अनुसूची - १

विद्यालय सहायक पदको पाठ्यक्रम

सामान्य परीक्षा : पूणार्ङ्क -४० **विषयगत परीक्षा : पूणार्ङ्क -६०** **अन्तर्वार्ता : पूणार्ङ्क -२०**

विषयक्षेत्र	पूणार्ङ्क	उत्तीर्णाङ्क	प्रश्न संख्या	प्रति प्रश्न अंकभार २	परीक्षा प्रणाली	समय
सामान्य परीक्षा (खण्ड क- वस्तुगत प्रश्नहरु =प्रथम चरण)	४०	४०	२०	२	वस्तुगत/वहुवैकिल्पक	३० मिनेट
विषयगत परीक्षा (खण्ड ख- विषयगत प्रश्नहरु =द्वितीय चरण)	६०		१०	२*१०=२० ८*५=४०	विषयगत/ विश्लेषणात्मक	२ घण्टा
अन्तर्वार्ता	२०				मौखिक	

खण्ड क- वस्तुगत प्रश्नहरु (सामान्य ज्ञान)

क्र.स.	विषयवस्तु तथा क्षेत्र	प्रश्न संख्या	एक प्रश्नको अकंभार
१	नेपालको भूगोल (भौगोलिक विविधता, प्रदेश, जिल्ला, स्थानीय तह, ताल, नदि हिमाल)	२	२
२	नेपालको आधुनिक शैक्षिक इतिहास	१	२
३	सूचना प्रविधि • कम्प्यूटर सम्बन्धी सामान्य जानकारी (MS Word, excel, powerpoint & internet) •शैक्षिक सूचना प्रणाली	३	२
४	विद्यालय तहमा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन • तथ्याङ्क संकलन योजना र व्यवस्थापन • तथ्याङ्क विश्लेषण र समस्या पहिचान	२	२
५	कार्यालय संचालन र अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी सामान्य जानकारी	२	२
६	चौविसे गाउँपालिका सम्बन्धी सामान्य जानकारी	१	२
७	विज्ञान र प्रविधि:- प्रमुख वैज्ञानिक अन्वेषण र आविष्कारहरु प्रसिद्ध वैज्ञानिकहरु सम्बन्धी सामान्य जानकारी	२	२

८	नेपालको संविधान (शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था); शिक्षा ऐन, २०२८ (संशोधन | सहित), शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित), स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ (शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था) चौविसे गाउँ शिक्षा ऐन, २०७५ (संशोधन सहित)	३	२
९	Aptitite sest • Verbal reasoning such as series, analogy, classification, coding-decoding. • Non-verbal reasoning such as series, analogy, classification, Venn diagrams, matrices, construction of squares and triangles. • Quantitative aptitude such as arithmetical reasoning/ operation, percentage, fraction, decimal.	४	२

खण्ड ख - विषयगत परीक्षाको पाठ्यक्रम

क्र.स.	विषयवस्तु तथा क्षेत्र	प्रश्न संख्या	एक प्रश्नको अकंभार
१	लेखाको अर्थ, उद्देश्य, महत्व लेखा शब्दावलीहरु र लेखा अवधारणा र सिद्धान्त, सरकारी र व्यावसायिक लेखा प्रणाली	१+१=२	५+१०=१५
२	पत्र व्यवहारः परीचय, उद्धेश्य र चिठि/पत्रका गुणहरु , चिठिका प्रकार (प्रयोग र प्राथमिकताका आधारमा)		५
३	परीक्षा र मूल्याङ्कनः परीक्षाको अवधारणा, उद्देश्य, प्रकारहरु, शिक्षक निर्मित परीक्षा र स्तरीकृत परीक्षा, मूल्याङ्कनको अवधारणा, उद्देश्य, प्रकारहरु, मूल्याङ्कनका साधनहरु र प्रयोग र प्राथमिक तहमा प्रयोग हुने मूल्याङ्कनका विधि तथा प्रक्रियाहरू	१	५
४	अभिलेख व्यवस्थापनः अभिलेखको परिचय, अभिलेखको उद्देश्य र प्रकार , अभिलेख व्यवस्थापनमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग	१	५
५	प्रतिवेदन लेखन :परिचय, तयार पार्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु र प्रकार, फाइलिङः परिचय, आवश्यकता विधि एवम् तरिकाहरु	१	५
६	दोहोरो श्रेष्ता प्रणाली र आय व्यय, नाफा नोक्सान खाता तेरिज र वासलात सम्बन्धी सैद्धान्तिक ज्ञान, आर्थिक कार्यप्रणाली सम्बन्धी सामान्य जानकारी	१+१=२	५+१०=१५
७	कार्यालय व्यवस्थापनमा कम्प्यूटर प्रणालिको आवश्यकता र महत्व, तथ्याङ्क तथा सूचनाको प्रकृति र महत्व	१	५
८	नेपालको संविधान (शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था); शिक्षा ऐन, २०२८ (संशोधन सहित); शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित), स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ (शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था)	१	५

(अन्तर्वार्ताको योजना)Interview Examination Scheme)

विद्यालय सहायक कर्मचारीको लागि

१. अन्तर्वार्ता -२०

क्र. सं.	मूल्याङ्कनका आधार	शैक्षिक योग्यता - ५		
१	सेवा प्रवेशका लागि आवश्यक **न्यूनतम** शैक्षिक योग्यताको-३	प्रथम श्रेणी	द्वितीय श्रेणी	
		३	२	
२	सेवा प्रवेशका लागि आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता भन्दा **माथिल्लो** शैक्षिक योग्यताको- २	२	१	
३	अन्तर्वार्ता - १५	व्यक्तित्व / आचरण	विषयवस्तुको ज्ञान	प्रस्तुतीकरण
		५	६	४

नोटःअन्तर्वार्ता बापत अंक दिदा कुनै उम्मेद्वारलाई ३५ प्रतिशत भन्दा कम र ७० प्रतिशत भन्दा बढी दिनुपर्ने भएमा त्यस्तो नम्बर दिनुपर्ने स्पष्ट कारण खुलाउनु पर्नेछ।

द्रष्टव्यः

१. सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरु) का प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर वापत २० प्रतिशत अकं कट्टा गरिनेछ तर उत्तर नदिएमा अंक कट्टा गरिने छैन।

२. यस पाठ्यक्रम अन्तर्गतका विषयमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून (ऐन, नियम) तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडी संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।

३. यो पाठ्यक्रम कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागुहुनेछ तर यो कार्यविधि लागु भएको मिति भन्दा अगाडी नियुक्त भएका विद्यालय सहायक कर्मचारीको हकमा लागु हुनेछैन।

अनुसूची - २

विद्यालय सहयोगी पदको पाठ्यक्रम

सामान्य परीक्षा : पूणार्ङ्क -५० **अन्तर्वार्ता : पूणार्ङ्क -२०**

विषयक्षेत्र	पूणार्ङ्क	उत्तीर्णाङ्क	प्रश्न संख्या	प्रति प्रश्न अंकभार	परीक्षा प्रणाली	समय
सामान्य परीक्षा	५०	२०	२५	२	वस्तुगत / वहुवैकिल्पक	४० मिनेट
अन्तर्वार्ता	२०				मौखिक	

खण्ड क- वस्तुगत प्रश्नहरु (सामान्य ज्ञान)

क्र.स.	विषयवस्तु तथा क्षेत्र	प्रश्न संख्या	एक प्रश्नको अकंभार
१	नेपालको भूगोलको सामान्य जानकारी,(प्रदेश, जिल्ला, स्थानीय तह, ताल, नदि, हिमाल)	४	२
२	नेपालको शैक्षिक इतिहास सम्बन्धी सामान्य जानकारी	३	२
३	कार्यालय सञ्चालन र अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी सामान्य जानकारी	३	२
४	चौविसे गाउँपालिकाको सामान्य जानकारी	३	२
५	चिठी पत्र दर्ता चलानी सम्बन्धी जानकारी	३	२
६	बार्षिक कार्ययोजना, वार्षिक शैक्षिक योजना, एकाई योजना र दैनिक पाठ योजना	३	२
७	शैक्षिक सङ्गठन (बहुकक्षा शिक्षण, विषय शिक्षण, मिश्रित शिक्षण) सम्बन्धी सामान्य जानकारी	३	२
८	चौविसे गाउँ शिक्षा ऐन, २०७५ (संशोधन सहित), स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ (शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था)	३	२

अन्तर्वार्ताको योजना (Interview Examination Scheme)

विद्यालय सहयोगी कर्मचारीको लागि

१. अन्तर्वार्ता- २०

क्र. सं.	मूल्याङ्कनका आधार	शैक्षिक योग्यता - ५		
१	सेवा प्रवेशका लागि आवश्यक **न्यूनतम** शैक्षिक योग्यताको-३	प्रथम श्रेणी	द्वितीय श्रेणी	
		३	२	
२	सेवा प्रवेशका लागि आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता भन्दा **माथिल्लो** शैक्षिक योग्यताको- २	२	१	
३	अन्तर्वार्ता - १५	व्यक्तित्व / आचरण	विषयवस्तुको ज्ञान	प्रस्तुतीकरण
		५	६	४

नोटःअन्तर्वार्ता बापत अंक दिदा कुनै उम्मेद्वारलाई ३५ प्रतिशत भन्दा कम र ७० प्रतिशत भन्दा बढी दिनुपर्ने भएमा त्यस्तो नम्बर दिनुपर्ने स्पष्ट कारण खुलाउनु पर्नेछ ।

द्रष्टव्य:

१. सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरु) का प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर वापत २० प्रतिशत अकं कट्टा गरिनेछ तर उत्तर नदिएमा अंक कट्टा गरिने छैन ।

२. यस पाठ्यक्रम अन्तर्गतका विषयमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून (ऐन, नियम) तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडी संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।

३. यो पाठ्यक्रम कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागुहुनेछ तर यो कार्यविधि लागु भएको मिति भन्दा अगाडी नियुक्त भएका विद्यालय सहयोगी कर्मचारीको हकमा लागु हुनेछैन ।

अनुसूची - ३

बालविकास तथा केजी सहजकर्ता पदको पाठ्यक्रम

सामान्य परीक्षा : पूणार्ङ्क -४० **विषयगत परीक्षा : पूणार्ङ्क -६०** **अन्तर्वार्ता : पूणार्ङ्क -२०**

विषयक्षेत्र	पूणार्ङ्क	उत्तीर्णाङ्क	प्रश्न संख्या	प्रति प्रश्न अंकभार	परीक्षा प्रणाली	समय
सामान्य परीक्षा (खण्ड क- वस्तुगत प्रश्नहरु =प्रथम चरण)	४०	४०	२०	२	वस्तुगत / वहुवैकिल्पक	३० मिनेट
विषयगत परीक्षा (खण्ड ख- विषयगत प्रश्नहरु =द्वितीय चरण)	६०		१०	२*१०=२० ८*५=४०	विषयगत/ विश्लेषणात्मक	२ घण्टा
अन्तर्वार्ता	२०				मौखिक	

खण्ड क- वस्तुगत प्रश्नहरु (सामान्य ज्ञान)

क्र.स.	विषयवस्तु तथा क्षेत्र	प्रश्न संख्या	एक प्रश्नको अंकभार
१	नेपालको भूगोल (भौगोलिक विविधता,प्रदेश, जिल्ला, स्थानीय तह, ताल, नदि हिमाल)	२	२
२	नेपालको आधुनिक शैक्षिक इतिहास	२	२
३	शिक्षाको अर्थ, परिभाषा, उद्देश्यहरु र कार्यहरू	२	२
४	शिक्षा मनोविज्ञान; अर्थ, अवधारणा, आवश्यकता र महत्त्व	२	२
५	मानव विकास: वृद्धि र विकासको अवधारणा र स्थानीय पाठ्यक्रम	२	२
६	पूर्व बाल्यावस्था; परिचय विकासात्मक कार्य, विशेषताहरू	२	२
७	पाठ्यक्रमको परिचय, अवधारणा र प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाको पाठ्यक्रम, २०७७ (सक्षमता, सिकाइ क्षेत्र तथा सिकाइ उपलब्धि विस्तृतीकरण सहित विस्तृत अध्ययन)	२	२
८	शैक्षणिक योजना : अर्थ र आवश्यकता, बार्षिक कार्ययोजना, वार्षिक शैक्षिक योजना, एकाई योजना र दैनिक पाठ योजना	२	२
९	शैक्षिक सङ्गठन: कक्षा शिक्षण, बहुकक्षा शिक्षण, विषय शिक्षण, मिश्रित शिक्षण	२	२
१०	नेपालको संविधान (शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था): शिक्षा ऐन, २०२८ (संशोधन सहित): शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित), स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ (शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था), चौविसे गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७५ (संशोधन सहित)	२	२

खण्ड ख - विषयगत परीक्षाको पाठ्यक्रम

क्र.स.	विषयवस्तु तथा क्षेत्र	प्रश्न संख्या	एक प्रश्नको अंकभार
१	शैक्षणिक योजनाः परिचय, आवश्यकता, निर्माण र प्रयोग (वार्षिक कार्य तालिका, वार्षिक शैक्षिक योजना, एकाइ योजना, दैनिक पाठ्योजना र दैनिक कार्यतालिका) कक्षा कोठा व्यवस्थापन (अवधारणा र महत्व, कक्षाकोठाको वातावरण र बसाइ व्यवस्थापन) शैक्षणिक व्यवस्थापनः कक्षा शिक्षण, विषय शिक्षण र बहुकक्षा शिक्षण, कक्षाकोठामा विविधता व्यवस्थापन (भाषिक, सामाजिक, सिकाइ क्षमता, बौद्धिक र शारीरिक)	१+१=२	५+१०=१५
२	शैक्षिक सामग्री र शैक्षिक सुधारः शैक्षिक सामग्रीको प्रकार र निर्माण, प्राथमिक तहमा अध्यापन हुने विषयहरुको विषयगत शैक्षिक सामग्री निर्माण र प्रयोग	१	५
३	विद्यालय समुदाय सम्बन्धः विद्यालयको विकासमा समुदायको सहभागिता र दायित्व, समुदायको विकासमा विद्यालयको योगदान, विद्यालय र समुदाय बिच सम्बन्ध	१	५
४	व्यक्तिगत स्वच्छता तथा वातावरणीय सरसफाइः व्यक्तिगत सरसफाई, वातावरणीय सरसफाई, फोहोर व्यवस्थापन प्राथमिक उपचारः परिचय, महत्व, पारिवारिक र सामुदायिक स्वास्थ्य सेवा, घर, विद्यालय र खेल मैदानमा हुने दुर्घटना, प्राथमिक | उपचार तथा दुर्घटनाबाट बच्ने उपायहरु	१	५
५	पाठ्यक्रमः अर्थ, परिभाषा, महत्त्व, तत्त्वहरु, पाठ्यक्रम निर्माणका आधारहरु, प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाको पाठ्यक्रम, २०७७ (सक्षमता, सिकाइ क्षेत्र तथा सिकाइ उपलब्धि विस्तृतीकरण सहित विस्तृत अध्ययन)	१	५
६	बालमनोविज्ञ: अर्थ, क्षेत्र, आवश्यकता र महत्व पूर्व बाल्यावस्था: परिचय, विकासात्मक कार्य, विशेषताहरु, शारीरिक र संवेगात्मक परिवर्तन तथा प्रभाव, रुचिहरु, संकटहरु, पूर्व-वाल्यवस्थाका विद्यार्थीको सुरक्षित विकासमा शिक्षक र अभिभावकको भूमिका	१+१=२	५+१०=१५
७	सिकाइ : अर्थ, स्वरुप र शैलीहरु, परिपक्वता र सिकाइ बिच अन्तरसम्बन्ध, स्व-प्रतिविम्वन र सिकाइ, सिकाइमा स्थानान्तरण, स्मरण र विस्मरण, उत्प्रेरणा र सिकाइ शिक्षण विधिको वर्गीकरण र प्रयोग, शिक्षक निर्देशिकासँग शिक्षण विधिको सम्बन्ध शिक्षण सिकाइमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग (श्रव्यदृश्य तथा अन्तरक्रियात्मक डिजिटल सामाग्री, इ- लाइब्रेरी)	१	५
८	परीक्षा र मूल्याङ्कनः परीक्षाको अवधारणा, उद्देश्य, प्रकारहरु, शिक्षक निर्मित परीक्षा र स्तरीकृत परीक्षा, मूल्याङ्कनको अवधारणा, उद्देश्य, प्रकारहरु, मूल्याङ्कनका साधनहरु र प्रयोग र प्राथमिक तहमा प्रयोग हुने मूल्याङ्कनका विधि तथा प्रक्रियाहरू	१	५

(अन्तर्वार्ताको योजना)Interview Examination Scheme)

बालविकास सहजकर्ताको लागि

१. अन्तर्वार्ता -२०

क्र. सं.	**मूल्याङ्कनका आधार**	**शैक्षिक योग्यता - ५**		
१	सेवा प्रवेशका लागि आवश्यक **न्यूनतम** शैक्षिक योग्यताको-३	प्रथम श्रेणी	द्वितीय श्रेणी	
		३	**२**	
२	सेवा प्रवेशका लागि आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता भन्दा **माथिल्लो** शैक्षिक योग्यताको- २	**२**	**१**	
३	अन्तर्वार्ता - १५	व्यक्तित्व / आचरण	विषयवस्तुको ज्ञान	प्रस्तुतीकरण
		५	६	४

नोटःअन्तर्वार्ता बापत अंक दिदा कुनै उम्मेद्वारलाई ३५ प्रतिशत भन्दा कम र ७० प्रतिशत भन्दा बढी दिनुपर्ने भएमा त्यस्तो नम्बर दिनुपर्ने स्पष्ट कारण खुलाउनु पर्नेछ ।

द्रष्टव्य:

१. सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरु) का प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर वापत २० प्रतिशत अकं कट्टा गरिनेछ तर उत्तर नदिएमा अंक कट्टा गरिने छैन ।

२. यस पाठ्यक्रम अन्तर्गतका विषयमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून (ऐन, नियम) तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडी संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
३. यो पाठ्यक्रम कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागुहुनेछ तर यो कार्यविधि लागु भएको मिति भन्दा अगाडी नियुक्त भएका बालविकास सहजकर्ताको हकमा लागु हुनेछैन ।

अनुसूची - ४

सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको परिचालक पदको पाठ्यक्रम

सामान्य परीक्षा : पूणार्ङ्क -४० **विषयगत परीक्षा : पूणार्ङ्क -४०** **अन्तर्वार्ता : पूणार्ङ्क -२०**

विषयक्षेत्र	पूणार्ङ्क	उत्तीर्णाङ्क	प्रश्न संख्या	प्रति प्रश्न अंकभार	परीक्षा प्रणाली	समय
सामान्य परीक्षा (खण्ड क- वस्तुगत प्रश्नहरु =प्रथम चरण)	४०	४०	२०	२	वस्तुगत / वहुवैकल्पिक	३० मिनेट
विषयगत परीक्षा (खण्ड ख- विषयगत प्रश्नहरु =द्वितीय चरण)	४०		८	५	विषयगत / विश्लेषणात्मक	१ घण्टा ३० मिनेट
अन्तर्वार्ता	२०				मौखिक	

खण्ड क- वस्तुगत प्रश्नहरु (सामान्य ज्ञान)

क्र.स.	विषयवस्तु तथा क्षेत्र	प्रश्न संख्या	एक प्रश्नको अंकभार
१	नेपालको भूगोल (भौगोलिक विविधता,प्रदेश, जिल्ला, स्थानीय तह, ताल, नदि हिमाल)	२	२
२	नेपालको शैक्षिक इतिहास (राणाकालदेखि हालसम्म)	२	२
३	शिक्षाको अर्थ, परिभाषा, स्वरुप, उद्देश्यहरु र कार्यहरू	२	२
४	सिकाइः परिचय, अर्थ, स्वरुप, र प्रभावपार्ने तत्वहरु	२	२
५	सिकाइको स्थानातरणः अवधारणा, प्रकार	१	२
६	नेपालको शिक्षाको तहगत संरचना, तथा अनौपचारिक शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्थाहरु	२	२
७	तीन तहका सरकारका शिक्षासँग सम्बन्धित संरचना (शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, शिक्षा विकास निर्देशनालय, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, शिक्षा शाखा, महाशाखा आदि)	१	२
८	नेपालको संविधान, २०७२ (शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था),	३	२
९	शिक्षा ऐन,२०२८(संशोधन सहित), शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित), चौविसे गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन, (२०७५ संशोधन सहित)	३	२
१०	स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ (शिक्षा सम्बन्धी व्यवस्था) सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८	२	२

खण्ड ख - विषयगत परीक्षाको पाठ्यक्रम

क्र.सं.	विषयवस्तु तथा क्षेत्र	प्रश्न संख्या	एक प्रश्नको अकंभार
१	अनौपचारिक शिक्षा, निरन्तर तथा जीवनपर्यन्त शिक्षा, महिला शिक्षा,अभिभावक शिक्षा, प्रौढ शिक्षा आमा समुह, समुदायमा हुने अन्य विभिन्न बैठक, सभा सम्मेलन, सहकारी बैठकहरु बैठक आयोजना, निर्णय लेखन, निर्णय लेख्दा ध्यान दिनुपर्ने तथ्यहरु, बैठक सञ्चालन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु	१	५
२	अनौपचारिक शिक्षा सम्बन्धी नीति नियम, कानुनी दस्ताबेज, अनौपचारिक शिक्षा र औपचारिक शिक्षा सम्बन्धी फरक अनौपचारिक शिक्षाको विकासमा समुदायको संलग्नता, सामुदायिक अभ्यास	१	५
३	आफ्नो सेवा क्षेत्र भित्रका शैक्षिक सांस्कृतिक, प्राकृतिक, आर्थिक, वित्तिय, जनसाङ्ख्यिक विवरणका सूचना तथा तथ्याङ्कहरुको अभिलेखिकरण नमुना सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको विकास, नवप्रवर्तनात्मक कार्यक्रमहरु	१	५
४	सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको परिचय, कार्यक्रम र सेवा, काम कर्तव्य र अधिकार सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको व्यवस्थापन समिति गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार सिकाइ केन्द्रमा भौतिक पूर्वाधारको व्यवस्थापन, केन्द्रको आयस्रोत	१	५
५	लेखा परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, बेरुजु, बजेट व्यवस्थापन, बेरुजु फर्च्यौट सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८	१	५
६	सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको परिचालकको कार्य विबरण सिकाइ केन्द्र एक आजिवन सिकाइ थलो (Life Long Learning Hub)	१	५
७	परियोजना प्रस्ताव निर्माण, कार्यक्रम / योजना छनौट, स्वीकृति र संचालन, सहभागितात्मक योजना तर्जुमा	१	५
८	प्रभावकारी संचार र सिप, अन्य संघ संस्थाहरुको सम्बन्ध	१	५

(अन्तर्वार्ताको योजना)Interview Examination Scheme)

सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको परिचालकको लागि

१. अन्तर्वार्ता -२०

<table>
<tr><th>क्र. सं.</th><th>मूल्याङ्कनका आधार</th><th colspan="3">शैक्षिक योग्यता - ५</th></tr>
<tr><td rowspan="2">१</td><td rowspan="2">सेवा प्रवेशका लागि आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यताको-३</td><td>प्रथम श्रेणी</td><td>द्वितीय श्रेणी</td><td></td></tr>
<tr><td>३</td><td>२</td><td></td></tr>
<tr><td>२</td><td>सेवा प्रवेशका लागि आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता भन्दा माथिल्लो शैक्षिक योग्यताको- २</td><td>२</td><td>१</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">३</td><td rowspan="2">अन्तर्वार्ता - १५</td><td>व्यक्तित्व / आचरण</td><td>विषयवस्तुको ज्ञान</td><td>प्रस्तुतीकरण</td></tr>
<tr><td>५</td><td>६</td><td>४</td></tr>
</table>

नोटःअन्तर्वार्ता बापत अंक दिदा कुनै उम्मेद्वारलाई ३५ प्रतिशत भन्दा कम र ७० प्रतिशत भन्दा बढी दिनुपर्ने भएमा त्यस्तो नम्बर दिनुपर्ने स्पष्ट कारण खुलाउनु पर्नेछ।

द्रष्टव्य:

१. सामान्य परीक्षा (वस्तुगत/ (बहुबैकल्पिक प्रश्नहरु) का प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर वापत २० प्रतिशत अकं कट्टा गरिनेछ तर उत्तर नदिएमा अंक कट्टा गरिने छैन।

२. यस पाठ्यक्रम अन्तर्गतका विषयमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून (ऐन, नियम) तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडी संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।

३. यो पाठ्यक्रम कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागुहुनेछ तर यो कार्यविधि लागु भएको मिति भन्दा अगाडी नियुक्त भएका परिचालकको हकमा लागु हुनेछैन।